

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Gjykata Kushtetuese / Ustavni sud / Constitutional Court

Perandori Justinian p.n., Prishtinë/a, Kosovë/o
Tel: +381 (0)38 220 104/5; Fax: +381 (0)38 220 112; www.gjk-ks.org

Priština, datum: 27 Januar 2010
Ref.: Nr. RK-04/10

REŠENJE

Predmet br. KI. 41/09,
AAB-RIINVEST University D.O.O., Priština
protiv
Vlade Republike Kosova

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVA

Ustavni sud u sastavu od:

Enver Hasani, predsednik
Snezhana Botusharova, sudija
Robert Carolan, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Iliriana Islami, sudija
Kadri Kryeziu, sudija
Gjylieta Mushkolaj, sudija
Almiro Rodrigues, sudija i
Altay Suroy, sudija

Sa gđom Uka Njomzom, službenicom za evidenciju predmeta, kao zapisničarem na većanju suda održanom 25. novembra 2009. god. u Predmetu br. KI. 41/09.

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je privatna visokoškolska ustanova pod nazivom „AAB RIINVEST University“, sa sedištem u Prištini, zastupan preko svog sekretara, Granita Curija.

Suprotna strana

2. Suprotna strana je Vlada Republike Kosova.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva navodi da je Odluka Vlade br. 01/73 od 7. jula 2009. godine, kojom je podnosiocu zahteva odobren naziv „Koledž“, u potpunoj suprotnosti sa Ustavom i Zakonom, u smislu da Vlada nije nadležna da donosi takvu odluku. Podnosilac zahteva smatra da u Odluci Vlade ne postoji nikakav ustavni i pravni osnov i da su prekršeni članovi 24, 48.2. i 93.4 Ustava, kao i članovi 7. i 8.2. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu.

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav); član 20. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosova (u daljem tekstu: Zakon) i član 55. Poslovnika Ustavnog suda Republike Kosova (u daljem tekstu: Poslovnik).

Kratak opis postupka pred sudom

5. Sud je 25. novembra 2009. god. odlučio da odbije zahtev podnosioca za uvođenje privremenih mera, kako je zatraženo Predlogom i, na predlog Komisije za razmatranje, sastavljene od sudija Gjyliete Mushkolaj, Almira Rodriguesa i Altaya Suroya donetom u skladu sa članom 22.6. Zakona, da se istog dana donese presuda na ustavnu žalbu podnosioca.

Činjenice

6. Odlukom br. 01/73 od 7. jula 2009. godine, donetom u skladu sa članovima 92.4. i 93.4 Ustava i članom 4.3. Uredbe o funkcijama Vlade Kosova br. 01/2007, i na osnovu preporuka Nacionalne komisije za kvalitet Kosovske komisije za akreditaciju, Vlada je odlučila da:

„1. Nijedna privatna visokoškolska ustanova (PVU) u Republici Kosova ne može nositi naziv univerzitet, ne može dodeljivati akademska zvanja za nastavnike, niti može nuditi doktorske studije.

2. Svaka PVU u Republici Kosova, koja u skladu sa preporukama Nacionalne komisije za kvalitet (NKK) Kosovske agencije za akreditaciju (KKA), zadovolji standarde i kriterijume predviđene Zakonom o visokom obrazovanju i odgovarajućim administrativnim uputstvima, koristi naziv „Koledž“.

3. U skladu sa preporukama NKK KKA je odobrila naziv „Koledž“ sledećoj PVU: AAB-RIINVEST,...

7. PVU AAB-RIINVEST ima status „Koledža“ sa sledećim studijskim programima:...

21. Svaka PVU koja nosi naziv „Koledž“, može da izvrši upis do 500 studenata na diplomskim (masters) studijama.
24. Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije ima ovlašćenja da izda licencu u skladu sa ovom odlukom.
25. Akreditacija i licenca su zakonite samo za školsku 2009/2010. god....
28. Ova odluka stupa na snagu na dan potpisivanja.“.

7. Podnosilac zahteva je 23. septembra 2009. god. podneo ustavnu žalbu, tražeći od Suda da oceni ustavnost i zakonitost Odluke Vlade br. 01/73, kojom je podnosiocu zahteva odobren naziv „Koledž“.

Navodi podnosioca zahteva

8. Podnosilac zahteva smatra da je Odluka br. 01/73 u suprotnosti sa Ustavom i sa Zakonom, u smislu da Vlada nije nadležna i da nema ustavnog i zakonskog osnova za donošenje date Odluke, s obzirom da nijedna odredba ili podzakonski akt, uključujući Zakon o visokom obrazovanju i administrativna uputstva br. 14/2003 (Izdavanje licenci za privatne visokoškolske ustanove), br. 2/2009 (Akreditacija visokoškolskih ustanova) i br. 14/2004 (Uspostavljanje Kosovske agencije za akreditaciju), ne utvrđuje pravo po kojem Vlada može doneti odluku, zakonski akt ili uredbu potrebnu za primenu ovih zakona i podzakonskih akta.

9. Zatim, podnosilac zahteva smatra da je spornom odlukom prekršen:

- Član 48.2. (Garancija akademske slobode) Ustava, u smislu da je Vlada, svojom odlukom i u suprotnosti sa Zakonom o visokom obrazovanju i pravom podnosioca zahteva na akademsku slobodu, odredila maksimalni broj studenata koji se mogu upisati u privatnoj visokoškolskoj ustanovi, te je nametnula naziv „Koledž“ podnosiocu zahteva, iako on ispunjava uslove da nosi naziv „Univerzitet“.
- Član 24. (Jednakost pred zakonom) Ustava, u smislu da je Vlada, kroz određeni broj akreditacionih programa, privatne visokoškolske ustanove tretirala jednako bez obzira na broj tih programa. Čak i ako bi ograničavanje broja studenata bilo zakonito, adekvatan način da se to učini bio bi da postupanje bude proporcionalno prema broju akreditovanih programa, koji podrazumevaju veće troškove sa proporcionalno manjim prihodom, što iz tog razloga dovodi do nejednake materijalne situacije i čime je AAB-RIINVEST doveden u takvu poziciju kršenjem člana 24. Ustava i bez opravdanja na osnovu člana 55.
- Član 93 (Nadležnosti Vlade), stav 4. Ustava, koji predviđa da Vlada „donosi odluke i zakonske akte ili uredbu neophodne za primenu zakona“.

10. Na kraju, podnosilac zahteva navodi da, iako član 113.7. Ustava od podnosioca zahteva traži da iscrpi sva pravna sredstva predviđena zakonom, to nije moguće ako pravna sredstva ne postoje. Prema njegovom mišljenju, to važi i za odluku Vlade, jer je ona konačna i ne može je opozvati neka stranka niti kroz administrativnu žalbu niti kroz pokretanje upravnog postupka ili kroz vanredno pravno sredstvo.

Komentari suprotne strane

11. Suprotna strana, kojoj je Služba evidencije Suda dostavila Predlog 2. oktobra 2009. godine, nije podnela svoje komentare u datom roku od 45 dana, kako je predviđeno članom 22.2. Zakona.

Ocena prihvatljivosti Predloga

12. Da bi mogao da presudi Predlog podnosioca, Sud prvo mora da ispita da li je podnosilac ispunio uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom.

13. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7. Ustava koji predviđa sledeće:

„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva predviđena zakonom.“.

14. Sud kao prvo smatra da, shodno članu 21.4. Ustava, koji predviđa da „ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva“, podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu pozivajući se na osnovna prava koja važe za pojedince kao i za pravna lica, odnosno podnosioca zahteva. To znači da je podnosilac zahteva pod jednakom obavezom da iscrpi sva pravna sredstva predviđena zakonom, kako član 113.7. predviđa u slučaju pojedinaca.

15. Sud, međutim, konstatuje da u svom Predlogu, podnosilac zahteva nije podneo nijedan dokaz da je podneo žalbu na odluku Vlade ili da je iskoristio neko drugo pravno sredstvo, koje je mogao da iskoristi prema važećem zakonu kao način da ospori datu odluku.

16. Sud želi da naglasi da obrazloženje za pravilo o iscrpljivanju pravnih sredstava, prema tumačenju Evropskog suda za ljudska prava (vidi član 53. Ustava), postoji da bi se predmetnim organima, uključujući sudove, dala prilika da spreče ili isprave navodno kršenje Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da će pravni red Kosova obezbediti delotvorni lek za kršenje ustavnih prava. To je važan aspekt supsidarnog karaktera Ustava (vidi, mutatis mutandis, ECHR, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999). Međutim, nije neophodno da se izričito poziva na ustavna prava u predmetnim postupcima. Ukoliko je stvar pokrenuta prećutno ili značajno, pravna

sredstva su iscrpljena (vidi, mutatis mutandis, ECHR, Azinas protiv Kipra, br. 56679/00, odluka od 28. aprila 2004).

17. U tom smislu, Sud bi želeo da naglasi da se od podnosioca zahteva traži da iskoriste samo ona pravna sredstva koja su dostupna i delotvorna. Diskreciona i vanredna pravna sredstva se ne moraju iskoristi, na primer da se od suda traži da revidira svoju odluku (vidi, mutatis mutandis, ECHR, Cinar protiv Turske, br. 28602/95, odluka od 13. novembra 2003). Kada je podnosilac zahteva iskoristio pravno sredstvo koje Sud ne smatra prikladnim, vreme koje je bilo potrebno da se to uradi ne sme ometati trajanje roka od četiri meseca („Rokovi“, član 49. Zakona), što može dovesti do toga da se žalba odbije kao neblagovremena (vidi, mutatis mutandis, ECHR, Prystavka Rezgui protiv Francuske, br. 49859/99, odluka od 7. novembra 2000).

18. Što se tiče ovog slučaja, podnosilac zahteva, nakon što je primio Vladinu Odluku, podneo je svoju ustavnu žalbu direktno ovom Sudu, žaleći se da ne postoje pravna sredstva i da je „to zaista tako sa Odlukom Vlade, koja je, kao takva, konačna i ne može se opozvati kroz administrativnu žalbu ili kroz pokretanje upravnog postupka ili kroz vanredno pravno sredstvo“ (Član 32.3).

19. Sud, međutim, konstatuje da Poglavlje IX – Sporovi, Zakona br. 2002/3 o visokom obrazovanju na Kosovu od 26. septembra 2002. godine, u svom članu 32. predviđa sledeće: „Uložiće se svi naponi da se reše sporovi između vlade i javnih organa, kao i visokoškolskih ustanova putem pregovora i posredovanja a dužnost Ministarstva je da to promoviše.“ (član 32.1) - kao i sledeće: „Ako se spor ne može rešiti neformalnim putem, bilo koja od strana stvar može uputiti sudu sa stvarnom nadležnošću.“ (član 32.2).

20. Osim toga, Zakon br. 02/L-28 o upravnom postupku od 22. jula 2005. godine, u svom Delu IX, predviđa sledeće: „Svaka zainteresovana strana ima pravo žalbe protiv administrativnog akta ili protiv nezakonitog odbijanja da se izda administrativni akt.“ (član 127.2) – dok: „Upravni organ kojem se uputi žalba dužan e da razmotri zakonitost i doslednost osporenog akta.“ (član 127.3). „Zainteresovane strane mogu se obratiti sudu samo ako su iscrpele sva administrativna žalbena sredstva (član 127.4).

21. Međutim, u svojim podnescima, podnosilac zahteva nije ni na koji način potkrepio svoju tvrdnju da pravna sredstva navedena u oba zakona nisu dostupna i, ako jesu, da ne bi bila delotvorna, zbog čega se ne moraju iscrpeti.

22. U takvim okolnostima, ne može se smatrati da je podnosilac zahteva ispunio uslove predviđene članom 113.7. Ustava.

IZ OVIH RAZLOGA

Shodno članu 113.7. Ustava, članu 20. Zakona i članu 55. Poslovnika, Ustavni sud je većinom glasova doneo:

ODLUKU

I. ODBIJA se Predlog kao neprihvatljiv.

II. U skladu sa članom 20.4. Zakona, stranke se moraju obavestiti o ovoj Odluci i mora se objaviti u Službenom listu.

III. Ova Odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova, s.r.

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani, s.r.

